

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 9 (113) wrzesień 2020

Walne Zgromadzenie IRWŁ

- III w VI kadencji

str. 8-9

Rzepak ozimy a agrotechnika

- porównanie właściwości rolniczo-użytkowych

str. 10-12

Winnica Witaj Słońce

- strefa wyciszenia i relaksu

str. 16

Spis treści

Aktualności

Tajemnicze nasiona z Chin

.....str. 3

Specjalista doradza

20 lat Stowarzyszenia

Agroturystycznego

.....str. 4

Mądrze postępujesz,

wypadku nie spowodujesz

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 6-7

Temat numeru

Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Odmiany rzepaku ozimego

.....str. 10-12

Zapotrzebowanie krów

na energię

.....str. 13

Ubezpieczajmy się u siebie

Akcja wymiany osłon

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Borówka wysoka (amerykańska)

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Winnica Witaj Słońce

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: własne IRWŁ

oraz artykuł tematyczny str. 8-9

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez Instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczenia na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź,

tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 725 bpleczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpbabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bppiorkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szukdlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 belchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Tajemnicze nasiona z Chin mogą być zagrożeniem dla naszych pól i ogrodów

Rośliny wyhodowane z nasion niewiadomego pochodzenia to poważne zagrożenie dla naszych upraw rolniczych i ogródków przydomowych – przestrzega dr Tomasz Kałuski, kierownik Centrum Badań Organizmów Kwarantannowych, Inwazyjnych i Genetycznie Zmodyfikowanych w Instytucie Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu. Dodaje też, że zagrożeniem mogą być również same nasiona.

W ostatnich tygodniach, mieszkańcy m.in. Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Portugalii oraz Polski otrzymują z Chin niezamówione przesyłki zawierające nasiona. Nie wiadomo, z jakiego powodu te paczki są wysyłane pod konkretne adresy, ani kto stoi za tą akcją. Jedno jest pewne – nasiona pochodzą spoza Unii Europejskiej i są nieoznakowane.

Szybka reakcja Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa to dowód, że sytuacja jest poważna, a nasiona stanowią poważne zagrożenie fitosanitarne dla rodzimej roślinności. „Nasiona z innych części świata mogą stanowić zagrożenie z dwóch powodów. Po pierwsze mogą to być nasiona nieznanymi w Polsce gatunków roślin, które mogą wypierać te, które naturalnie u nas występują. Po drugie – nasiona mogą przenosić patogeny, w tym wirusy roślinne” – podkreśla dr Tomasz Kałuski z IOR – PIB.

Dlaczego nowe gatunki roślin mogą być groźne dla tych występujących na terenie Polski? Nie wiemy, co to są za rośliny, ani jak zachowają się na naszym terenie. Mogą okazać się gatunkami inwazyjnymi lub stać się nowymi chwastami, o których nic nie wiemy i których nie będziemy potrafili zwalczać. W USA część tych nasion przebadano i okazało się, że są to nasiona warzyw lub przypraw. Z drugiej strony to właśnie przykład USA pokazuje, z jak dużą ostrożnością powinniśmy podchodzić do „przyjmowania” nowych gatunków na nasz teren. Szacuje się, że w USA 85% inwazyjnych roślin leśnych (drzew i krzewów) została sprowadzona do kraju celowo (m. in. do stabilizowania nasypów). Niestety uwalniły się z kontrolowanej produkcji i rozprzestrzeniły w środowisku.

Innym przykładem inwazyjności rośliny, już z rodzimego podwórka, jest barszcz Sosnowskiego, sprowadzony do Polski w latach 80., jako roślina pastewna. Okazał się nieprzydatny jako pasza, a w dodatku niebezpieczny. Jednak mimo zakazu jego uprawy także dzisiaj można spotkać całe łąki zaatakowane przez barszcz Sosnowskiego. Likwidacja takich siedlisk wymaga szczególnej ostrożności i sporych kosztów. Kolejnym przykładem może być wyczyniec polny, który jest trawą

pochodzącą z południowej Europy oraz północnej Afryki, a został zawleczony do innych krajów Europejskich, w tym do Polski. Na nowych obszarach występowania jest gatunkiem inwazyjnym, a do tego chwastem w uprawach zbóż.

„Pamiętajmy, że rośliny, także nasiona, mogą przenosić patogeny niewystępujące w naszej szerokości geograficznej. Efektem może być pojawienie się nowych chorób roślin, z którymi nie potrafimy sobie radzić” – podkreśla szef Centrum Badań Organizmów Kwarantannowych, Inwazyjnych i Genetycznie Zmodyfikowanych w Instytucie Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu. Dlatego przestrzega przed przywożeniem sadzonek roślin czy nasion także z wakacyjnych wypadów. „Czasem naprawdę wystarczy jedna doniczka. Owad przywieziony do Lombardii we Włoszech z drzewkiem bonsai jest odpowiedzialny za masowe niszczenie drzew liściastych w tym regionie” – podaje przykład Tomasz Kałuski.

Z kolei w latach 90. ubiegłego wieku w Japonii wzdłuż dróg i szlaków komunikacyjnych pojawiły się egzotyczne rośliny, które doprowadziły do poważnych strat w plonach roślin uprawnych, powodowały też problemy w sadach i ogródkach przydomowych. Przeprowadzone badania wykazały, że rośliny pojawiły się na terenie kraju Kwitnącej Wiśni jako domieszka do ziarna wykorzystywanego do produkcji skoncentrowanej paszy dla zwierząt.

„Choć rzadko o tym pamiętamy, żyjemy w ekosystemie, który jest względnie zrównoważony. Pojawienie się każdego nowego gatunku stanowi dla tego systemu wzajemnych powiązań zagrożenie, gdyż zaburza tę równowagę. Nowe gatunki roślin mogą zniszczyć nasze rośliny uprawne, owoce lub warzywa, znacznie ograniczając plony. Mogą wyplenić tutejsze gatunki, a patogeny – z powodu braku naturalnych wrogów i mechanizmów obronnych rodzimej roślinności – dokonać znaczących szkód” – podsumowuje Tomasz Kałuski.

Przesyłki nie należy otwierać, najlepiej ją zniszczyć. Najskuteczniejszą metodą jest spalenie (spalamy zarówno nasiona, jak i potencjalne patogeny: w piecu, w kominku, w wiadrze ocynkowanym, z zachowaniem bezpieczeństwa ppoż.).

Jeśli otrzymałeś nieoznakowaną, niezamówioną przesyłkę z nasionami, zgłoś sprawę na policję lub do zespołu zarządzania kryzysowego przy Wojewodzie.

NIE WOLNO wysiewać roślin na próbę (to jest zagrożenie fitosanitarne upraw).

Szanowni Państwo,

Oddajemy kolejny numer miesięcznika Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w „Nowej Roli”. Zapraszam do zapoznania się z jego treścią. W tym numerze szczególnie polecam rozwiązanie krzyżówki - „Mądrze postępujesz, wypadku nie spowodujesz”. Na stronach 10-12 polecam materiał na temat „Odmiany rzepaku ozimego a agrotechnika” opracowany przez Stację Doświadczalną Oceny Odmian w Sulejowie. W artykule znajdziecie Państwo porównanie właściwości rolniczo-użytkowych odmian populacyjnych i mieszańcowych rzepaku ozimego. W dniu 15 września 2020r. odbyło się III/VI Walne Zgromadzenie IRWŁ w sali konferencyjnej nowej siedziby Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przy ulicy Beskidzkiej 124. Podczas, którego przedstawiciele rolników województwa łódzkiego dyskutowali o aktualnej sytuacji w rolnictwie. Podjęte wnioski zostały przekazane m.in. do Krajowej Rady Izby Rolniczych w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji (więcej informacji na stronach 8-9). Zapraszam już dziś Państwa na konferencję dla liderów obszarów wiejskich organizowaną przez IRWŁ w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Konferencja odbędzie się w dniu 15 października 2020 w Łodzi w Hotelu Iness przy ulicy Wróblewskiego 19/23. Formularz zgłoszeniowy i więcej informacji na ten temat dostępne są na stronie IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Dromis Tomasz Neglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Członkowi Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Tomaszowie Mazowieckim

Pani Elżbiecie Bernaciak

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MEŻA

składa Zarząd IRWŁ oraz Rada Powiatowa IRWŁ w Tomaszowie Mazowieckim

Członkowi Walnego Zgromadzenia IRWŁ

Pani Małgorzacie Rossa

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

OJCA

Składa Zarząd IRWŁ, Walne Zgromadzenie oraz Rada Powiatowa IRWŁ w Rawie Mazowieckiej

20 lat Stowarzyszenia Agroturystycznego Ziemi Zgierskiej

W bieżącym roku mija 20 lat od powołania Stowarzyszenia Agroturystycznego Ziemi Zgierskiej. Kolebką organizacji jest gmina Zgierz, ale obszar działania obejmuje całą ziemię zgierską. Stowarzyszenie zrzesza 20 gospodarstw w większości z terenu gminy Zgierz, ale także z gminy Aleksandrów, z Łodzi i z gminy Parzęczew. Niemal każde z nich ma inny charakter i odmienną ofertę. Gospodarze proponują pokoje gościnne, naukę jazdy konnej z organizacją zawodów, zapraszają do łowienia ryb, organizują biwaki, ogniska, przejażdżki bryczkami i wozem drabiniastym. Jedni gromadzą sprzęt dawnego gospodarstwa wiejskiego, inni podtrzymują tradycję zanikających zawodów wiejskich. Dla celów edukacyjnych i turystycznych reaktywowany został warsztat kowalski z pokazem kucia podkowy, ciągle działa młyn, w którym można obserwować proces powstawania mąki.

Stowarzyszenie ma na swoim koncie ciekawe inicjatywy promujące zasoby przyrodnicze, kulturowe, historyczne ziemi zgierskiej, gdyż członkowie nie ograniczali się do reklamy własnej działalności, ale realizowali cel polegający na wypromowaniu swojego regionu, w szczególności terenu gminy Zgierz, która posiada wiele walorów turystycznych. Dzięki wytyczonym szlakom agroturystycznym: rowerowym, pieszym i konnym turyści poznają stare cmentarze (wojenny w Dzierżanej z 1914 r.), historyczne mogiły (żołnierzy 28 pułku Strzelców Kaniowskich, powstańców styczniowych w Białej), zabytkowe budowle (kościół w Białej), pomniki przyrody, rezerwat jałowców „Ciosny” w Rosanowie, pomniki (J. Piłsudskiego w Białej), obeliski oraz Izbę Pamięci poświęcone polskim dziewczętom więzionym podczas II wojny światowej w niemieckim podobozie w Dzierżanej, pomnik upamiętniający bitwę pod Kęplinami. Stowarzyszenie obejmuje swoim działaniem przede wszystkim powiat zgierski. Bliska odległość od dużych miast, jak Zgierz, a szczególnie Łódź, spowodowała zmodyfikowanie oferty. Mniej popularne są kwatery. Turyści zainteresowani kilkugodzinnym, jednodniowym pobytem z zainteresowaniem przyjęli program edukacyjny „Wozem drabiniastym przez wieś śladami tradycji, zanikających zawodów i umiejętności w gospodarstwach agroturystycznych”. W ofercie jest wizyta w kuźni i w młynie, smaczny chleb na zakwasie, ewentualnie spotkanie ze strusiami na fermie hodowlanej, a także gospodarstwo tradycyjne z inwentarzem. Program edukacji regionalnej skierowany jest głównie do młodzieży i dzieci, mogą korzystać także grupy rodzinne i pracownicze.

W ciągu 20 - letniej działalności Stowarzyszenie współpracowało nie tylko z samorządami i organizacjami turystycznymi, ale także z twórcami ludowymi w zakresie rękodzieła, czy też z kapelą ludową. Wieloletnia współpraca nawiązała się z Lokalną Grupą Działania PRYM w Parzęczewie. Podmioty te jako współpartnerzy zrealizowały projekty: „Między beznadzieją a sukcesem” i warsztaty „Przyszłość KOWALskiego” zachęcające młodzież do zawodu kowala. Ciekawie przebiegała współpraca z naukowcami UŁ w zakresie poznawania specyficznych warunków agroturystyki podmiejskiej. Działania Stowarzyszenia stały się przedmiotem pracy magisterskiej, a cenne opinie naukowców wykorzystane zostały w sprawie ochrony źródeł rzeki Ciosenki i rezerwatu jałowców. Udział w targach turystycznych, programach telewizyjnych i radiowych, publikacje prasowe i własne wydawnictwa w postaci folderów przyczyniły się do spopularyzowania oferty Stowarzyszenia. Uroczystości jubileuszowe miały miejsce w gminie Zgierz na terenie Gminnego Centrum Kultury, Sportu, Turystyki

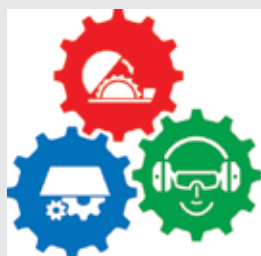
i Rekreacji w Dzierżanej pod patronatem Powiatu Zgierskiego, Gminy Zgierz, LGD PRYM i ROT-u. Była to okazja do podziękowań wszystkim członkom i Zarządowi za wieloletnią pracę na rzecz agroturystyki i regionu.

Zastępca wojewody łódzkiego - Karol Młynarczyk odznaczył prezesa Stowarzyszenia - Zbigniewa Hauke „Srebrnym Krzyżem Zasługi” nadanym przez Prezydenta

RP za całokształt działalności na rzecz rozwoju i promocji turystyki wiejskiej. Cezary Piotrowski - Sekretarz Generalny Zarządu Głównego PTSM odznaczył Z. Hauke Srebrną Odznaką Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych. Czworo gospodarzy: Jolanta Kosiorek, Magdalena Stańczak, Anna Tomczak i Andrzej Sadowski odebrało z rąk Jerzego Kuzarskiego Dyrektora Biura Wojewódzkiego Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego odznakę honorową „Zasłużony dla Rolnictwa”. Natomiast listy gratulacyjne od Izby Rolniczej trafiły do: Z. Hauke, A. Tomczak, G. Kociszewskiego, S. Kubiaka, G. Pabjańczyka, B. Stańczyk, E. Wójcickiego oraz Z. Majchrzaka i A. Majchrzaka - członków kapeli ludowej. Członkowie Zarządu Stowarzyszenia wręczyli gospodarzom i osobom zasłużonym dla organizacji pamiątkowe, jubileuszowe medale i liczne podziękowania na ręce samorządowców, współpracujących instytucji oraz przyjaciół i sympatyków. Uroczystości towarzyszyła kapela „Zgierzanie” z okolicznościowymi, humorystycznymi przyspiewkami w wykonaniu ludowej solistki. Wszyscy uczestnicy otrzymali okolicznościowe wydawnictwo opisujące dzieje i działania Stowarzyszenia, mogli obejrzeć wystawę dawnego sprzętu gospodarstwa wiejskiego z bryczkami i wozami oraz liczne fotografie przedstawiające zasoby gospodarstw agroturystycznych, zdjęcia z projektów realizowanych przez Stowarzyszenie w 20 - letniej historii. W uroczystości wzięli udział także: Włodzimierz Tomaszewski - poseł na Sejm RP, Marek Sarwa - Zastępca Dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Łodzi, Wiesław Matkowski - Członek Zarządu Regionalnej Organizacji Turystycznej Wojew. Łódzkiego, Bogdan Jarota - Starosta Zgierski, Wioleta Głowacka - Wójt Gminy Zgierz, Jolanta Pęgowska - Prezes LGD PRYM, prof. Jolanta Wojciechowska, dr Maciej Kronenberg - pracownicy nauki UŁ, Adam Zamojski - Prezes Towarzystwa Przyjaciół

Zgierza, Robert Starzyński - Dyrektor Muzeum Miasta Zgierza, Michał Grzelązka - Prezes Oddziału Zgierskiego PTTK oraz przyjaciele i sympatycy Stowarzyszenia. Jubileuszowe spotkanie zakończyła biesiada z regionalnymi potrawami przygotowanymi przez KGW w Szczawinie.

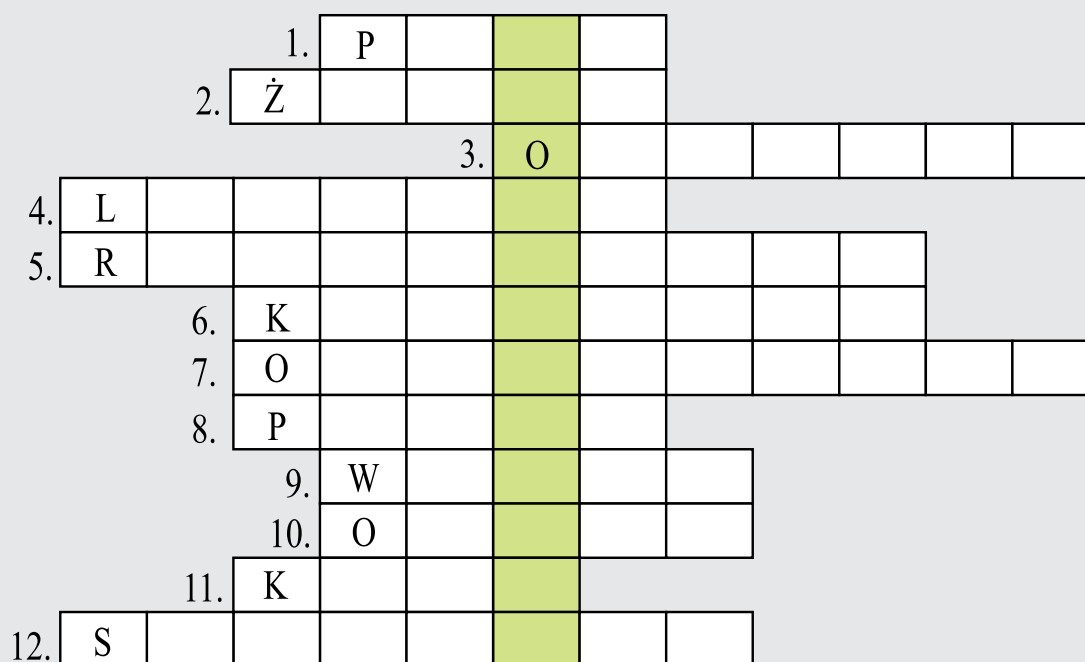
Magdalena Hauke

MĄDRZE POSTĘPUJESZ WYPADKU NIE SPOWODUJESZ

Zachęcamy do rozwiązania krzyżówki pt.: "Mądrze postępujesz, wypadku nie spowodujesz"

1. Zabezpieczają ładunek objętościowy na przyczepie przed osunięciem.
2. Kolor osłony.
3. Chronią oczy podczas pracy.
4. Część korpusu pługa.
5. Powinien mieć siatkę ochronną na przedniej burcie.
6. Pilarka tarczowa w języku potocznym.
7. Ważny po ciężkiej pracy.
8. Kostkująca lub wysokiego zgniotu.
9. Element przenoszący napęd z ciągnika do maszyny.
10. Może mieć zdarty bieżnik.
11. Rozszczepiający lub pod koło.
12. Element przyczepy, podtrzymujący dyszel na odpowiedniej wysokości.

wytnij i wyślij

kupon konkursowy • kupon konkursowy (kupon konkursowy) kupon konkursowy • kupon konkursowy

Adres wysyłki: OR KRUS w Łodzi, ul. Żeligowskiego 32/34, 90-643 Łódź

Hasło krzyżówki:	
Imię:	
Nazwisko:	
Adres zamieszkania:	
Telefon kontakt:	
Miejsce ubezpieczenia:	Placówka Terenowa KRUS w
Oświadczenie:	Zapoznałem się z regulaminem konkursu. Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby związane z konkursem oraz na wykorzystanie swojego wizerunku w materiałach KRUS (ustawa o ochronie danych osobowych - Dz. U. z 2019 poz. 1781, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. - Dz. U. Z 2016, L 119 oraz ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych - Dz. U. z 2019 r., poz. 1231). data i podpis

Działania izby rolniczej - sierpień 2020

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Rawa Mazowiecka

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na wniosek rolników szczególnie powiatu skierniewickiego i rawskiego wystąpił do Prezesa KRIR w sprawie **podjęcia interwencji w sprawie niskich cen skupu wiśni**. Oferowane ceny owoców przez podmioty skupowe wynoszą ok. 1,5 zł/kg z czego ok. 1 zł/kg to są koszty samego zbioru. W dniu 20 sierpnia 2020 r. otrzymaliśmy odpowiedź w której Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowało, że wniosek przekazał do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o zbadanie czy nie doszło do zмовy cenowej przez zakłady skupujące wiśnie na terenie województwa łódzkiego. Treść odpowiedzi jest dostępna na stronie internetowej IRWŁ.

W dniu 11 sierpnia 2020r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzieliło odpowiedzi na wniosek zgłoszony przez IRWŁ do KRIR w sprawie objęcia wsparciem w nowym okresie programowania hodowli drobiu, tj. kur, gęsi, indyków. Ministerstwo w swojej odpowiedzi poinformowało m.in.:

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad okresem programowania dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2021-2027. W czerwcu 2018 roku Komisja Europejska przedstawiła pakiet legislacyjny Wspólnej Polityki Rolnej po 2020, obejmuje on trzy rozporządzenia bazowe, które określają podstawowe cele i zasady funkcjonowania WPR w latach 2021-2027.

Obecnie w resorcie rolnictwa trwają prace w zakresie zidentyfikowanych potrzeb, analiz SWOT dla ww. 9 celów szczegółowych. Prace te są prowadzone równoległe z toczącymi się na szczeblu UE negocjacjami

dotyczącymi pakietu legislacyjnego, który określa zasady programowania, wdrażania i rozliczania wydatków Wspólnej Polityki Rolnej w okresie 2021-2027. Programując nową WPR, Polska dąży do wykorzystania dostępnej państwu członkowskiemu autonomii dla uwzględnienia krajowych uwarunkowań oraz potrzeb. W projektowaniu interwencji zakłada się silniejsze ukierunkowanie wsparcia na zidentyfikowane potrzeby, sektory, typy gospodarstw, obszary problemowe. Jednocześnie zakłada się kontynuację sprawdzonych już działań i rozwiązań wraz z ich modyfikacją (m.in. w ślad za wnioskami z ocen PROW 2014-2020 i wg przeprowadzonej analizy potrzeb oraz w oparciu o zgłaszane postulaty interesariuszy działających na rzecz sektora rolno spożywczego i obszarów wiejskich, w tym Krajowej Rady Izb Rolniczych).

Jednocześnie uprzejmie informujemy, że projektowany dokument podlegał będzie szerokim konsultacjom ze wszystkimi interesariuszami, partnerami społeczno - gospodarczymi oraz związkami i organizacjami zrzeszającymi rolników, w tym również z przedstawicielami producentów drobiu. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań, analiz oraz konsultacji publicznych opracowany zostanie zakres instrumentów wsparcia oraz określone zostaną kategorie odbiorców pomocy. **Cała treść odpowiedzi umieszczona jest na naszej stronie internetowej www.izbarolnicza.lodz.pl.**

W dniu 4 sierpnia 2020r. Zarząd KRIR wystąpił ponownie na wniosek izb rolniczych m.in. IRWŁ do Ministra Środowiska - Michała Wosia o wprowadzenie odszkodowań za szkody powodowane przez ptaki. Problem ten narasta ponieważ, w ocenie rolników, zwiększają się populacje dzikich zwierząt. Szkody powodowane są głównie przez dzikie gęsi, żurawie, kormorany, łabędzie i inne.

W dniu 24 sierpnia 2020r. Zarząd IRWŁ przekazał do KRIR uwagi do projektu przygotowanego przez Copa - Cogeca, w którym przedstawiono punkty odnoszące do głównych wyzwań, przed którymi staną obszary wiejskie w najbliższej przyszłości, a także uwzględniono wydarzenia w zakresie Europejskiego Zielonego Ładu.

W dniu 25 sierpnia 2020r. Zarząd IRWŁ wystąpił z pismem do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi o rozwiązanie umowy dzierżawy obwodu łowieckiego dla Koła nr 39 „Błękitne Źródła” z uwagi na liczne skargi od rolników na działalność ww. Koła.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- rozporządzenia w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru zwierząt;
- rozporządzenia w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne;
- ustawy o podatku rolnym oraz o podatku leśnym;
- rozporządzenia w sprawie zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2020r.
- rozporządzenia w sprawie zaliczek na poczet pomocy finansowej w ramach niektórych działań i poddziałań objętych PROW na lata 2014-2020 za 2020 r.

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W omawianym okresie **odbyło się jedno posiedzenie** Rady Powiatowej IRWŁ w Rawie Mazowieckiej w dniu 11 sierpnia 2020 r. Delegaci rozmawiali o trudnej sytuacji w rolnictwie.

Natomiast przedstawiciele instytucji sektora rolnego przekazali informacje m.in. na temat dopłat bezpośrednich, pomocy rolnikom w ramach tarczy antykryzysowej, oceny stanu sanitarno-weterynaryjnego województwa łódzkiego, zatrudnienia

nia cudzoziemców - pracowników sezonowych w gospodarstwach rolnych czasie pandemii.

Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego była organizatorem wypoczynku letniego w formie półkolonii w 2020 roku dla dzieci i młodzieży (urodzonych od 1 stycznia 2004 roku i których co najmniej jedno z rodziców/opiekunów prawnych/ jest ubezpieczone w pełnym zakresie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (jednocześnie w zakresie emerytalno-rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim) lub pobiera rentę bądź emeryturę z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego).

W tym roku w związku z epidemią COVID – 19, półkolonie odbyły się przy uwzględnieniu określonych ograniczeń sanitarnych ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Wypoczynek odbył się w dniach **10-21 sierpnia 2020r. w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Buczku**. W półkoloniach uczestniczące dzieci każdego dnia poprzez gry, zabawy, quizy mieli możliwość ciekawego spędzenia wolnego czasu. Dodatkowo organizowane były zajęcia z papieroplastyki pro-

Półkolonie w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Buczku.

Półkolonie w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Buczku.

wadzone w różnych technikach plastycznych, zajęcia ruchowe oraz zajęcia biblioteczne z ciekawym programem gier i zabaw. Atrakcją półkolonii były wyjazdy na basen do Kleszczowa oraz jednodniowa wycieczka do Poznania. Frajdą dla dzieci była możliwość poznania tajemnicy przepisu i własnoręcznego wyrobienia Rogala Świętomarcińskiego, następnie jego degustacja. Przy okazji świetnej zabawy uczestnicy półkolonii poznali również niektóre zwroty gwary czy historię miasta ilustrowaną animacją „Rogalowa Historia Poznania”. Zwiedzano Starówkę Poznania, gdzie w południe podziwiano trykające poznańskie koziołki, które są symbolem miasta. **Półkolonie zostały dofinansowane ze środków Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników.**

Targi, konferencje, spotkania,

W dniu **20 sierpnia 2020 roku** w siedzibie Zarządu Zlewni w Łowiczu odbyło się spotkanie informacyjne dotyczące problemów związanych z suszą oraz gospodarką wodną na terenie działania Zarządu Zlewni

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWL Rawa Mazowiecka

ni we współpracy z sektorem rolnictwa, z lokalnymi samorządami, instytucjami związanymi z rolnictwem. Spotkanie poprowadził Dyrektor Zarządu Zlewni w Łowiczu Pan Krzysztof Kołodziejczyk, który przedstawił obszerną prezentację mówiącą o zasobach i zadaniach Wód Polskich. W dalszej części spotkania udział wzięli Kierownik Nadzoru Wodnego w Łęczycy, Łodzi Wschód i Zgierzu. Omówili oni działania Nadzoru Wodnego na ich terenie. Wykonują wiele ważnych zadań m.in. obsługują urządzenia przeciwpowodziowe i regulacyjne, prowadzą postępowania dotyczące zgód wodnoprawnych oraz opracowują strategie i plany. Z ramienia Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego uczestniczyli: Włodzimierz Jaworski - Przewodniczący Rady Powiatowej IRWL w Kutnie, Magdalena Studzińska - pracownik BP IRWL.

W dniach **21-23 sierpnia 2020r.** odbyły się POTATO POLAND - Krajowe Dni Ziemniaka w **Gospodarstwie Rolnym Lubków** w województwie dolnośląskim, powiat bolesławiecki gmina Warta Bolesławiecka. Głównym organizatorem wydarzenia była Polska Federacja Ziemniaka, a współorganizatorami: Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB BONIN. W edycji 2020 roku **Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi** po raz kolejny objęło rolę **współorganizatora POTATO POLAND**. W tym wydarzeniu wzięli rów-

nież udział przedstawiciele IRWL.

Inna działalność IRWL

- **Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWL.**

- **Delegaci Rad Powiatowych IRWL na wniosek gmin uczestniczą w pracach komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.**

- **Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI”** trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- **Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego udziela bezpłatnie porad prawnych dla rolników.**

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWL www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI

URSUS

Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Przewodniczący i Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ spotkali się we wtorek 15 września 2020 r. na III w VI kadencji Walnym Zgromadzeniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego by dyskutować o aktualnej sytuacji w polskim rolnictwie. Walne Zgromadzenie IRWŁ odbyło się w sali konferencyjnej nowej siedziby Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi przy ulicy Beskidzkiej 124. Przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia, Prezes IRWŁ - Bronisław Węglewski oraz Delegat na WZ IRWŁ, Członek Zarządu Województwa Łódzkiego - Andrzej Górczyński przecięli wstęgę. Budynek poświęcił ks. Jarosław Leśniak - Duszpasterz Rolników Archidiecezji Łódzkiej. Natomiast uroczyste otwarcie siedziby Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z udziałem gości zaproszonych odbędzie się w późniejszym terminie. Walnemu Zgromadzeniu przewodniczył Bronisław Węglewski - Prezes IRWŁ. W posiedzeniu uczestniczył Wiktor Szmulewicz - Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Dyrektor Biura KRIR - Katarzyna Szczepaniak. Prezes KRIR przedstawił sprawozdanie z działalności KRIR. Przedstawił stanowisko w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie, w tym w sprawie zapowiadanej ustawy dotyczącej praw zwierząt, która mówi m.in. o zakazie hodowli

zwierząt futerkowych, czy ograniczeniu uboju rytualnego. Zaznaczył, że Krajowa Rada Izb Rolniczych stanowczo wnosi o nie wszczynanie prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, przygotowanym przez Prawo i Sprawiedliwość, przy udziale Forum Młodych PiS. Za szczególnie szkodliwe należy uznać propozycje dotyczące zakazu uboju rytualnego oraz zakazu hodowli zwierząt futerkowych. Rozwiązania te negatywnie wpłyną na ekonomię gospodarstw rolnych, doprowadzając do pogorszenia sytuacji finansowej rolników i ich rodzin. Wpłynie to także na cały sektor rolno - przemysłowy, zmniejszając znaczenie polskich przedsiębiorstw, w szczególności na światowym rynku mięsa wołowego i drobiowego. Projekt ten dotknie również sektor usług utylizacyjnych, zwiększając w tym zakresie rolę przedsiębiorców zagranicznych, przede wszystkim niemieckich. Brak zwierząt futerkowych bowiem spowoduje, że odpady z hodowli drobiu (którymi są karmione zwierzęta futerkowe), będą musiały podlegać utylizacji, a w sektorze tym widoczna jest duża ekspansja przedsiębiorstw zagranicznych. Jerzy Kuzański - Dyrektor Biura IRWŁ przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 2019 oraz za okres od II do III

w VI kadencji Walnego Zgromadzenia IRWŁ. Piotr Kociołek - Prezes Sam - Rol Sp. z o.o. przedstawił sprawozdanie z działalności spółki.

Zgromadzeni przedstawiciele samorządu rolniczego dyskutowali na temat zagrożenia wirusem Afrykańskiego Pomoru Świń. Zadania związane z bioasekuracją powodują zwiększenie nakładów na produkcję trzody chlewnej, a co za tym idzie wzrostu rolniczych zobowiązań. Istnieje zagrożenie likwidacji produkcji trzody chlewnej w mniejszych i mniej zasobnych gospodarstwach. Również wnioskowano o wprowadzenie ceny minimalnej na produkty rolne. Poruszono temat zmiany ustawy o nasiennictwie i rozporządzenia o materiale siewnym. Rolnik przed złożeniem wniosku powinien znać stawki dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. W czasie obrad, Walne Zgromadzenie IRWŁ udzieliło absolutorium Zarządowi IRWŁ w składzie: Bronisław Węglewski - Prezes IRWŁ, Andrzej Komala - Wiceprezes IRWŁ, Członkowie Zarządu: Ewa Bednarek, Adam Michaś, Jacek Ossowicz.

Członkowie III/VI Walnego Zgromadzenia IRWŁ podjęli następujące uchwały:

• Nr 1/IX/VI/20 w sprawie zatwierdzenia sprawozda-

nia Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z działalności statutowej za rok 2019.

- Nr 2/IX/VI/20 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z działalności finansowej za rok 2019.

- Nr 3/IX/VI/20 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z działalności za rok 2019.

- Nr 4/IX/VI/20 w sprawie udzielenia absolutorium dla Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego za okres od 01.01.2019 do 03.09.2019r.

- Nr 5/IX/VI/20 w sprawie udzielenia absolutorium dla Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego za okres od 04.09.2019 do 31.12.2019r.

- Nr 6/IX/VI/20 w sprawie uchwalenia budżetu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na rok 2020.

- Nr 7/IX/VI/20 w sprawie zmiany Statutu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Na zakończenie III/VI Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego delegaci podjęli następujące wnioski.

1. Podjąć działania mające na celu zmianę rozporządzenia MRiRW z dnia 24 sierpnia 2020r. w sprawie szczegółowych warunków trybu przyznawania oraz wypłaty finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID – 19” objętych PROW na lata 2014-2020. Producentom gęsi (tucz) przesunięto termin dostawy do zakładów do początku września w związku z tym zostali pominięci z pomocy dla rolnictwa w ramach COVID-19. Wobec powyższego wnosi się o zmianę w pkt.2 (...) który w okresie od 15 marca 2020r. do dnia 15 września 2020r. dokonał przemieszczenia (...) gęsi rzeźnych.

2. Podjąć działania mające na celu pomoc producentom jałówek i kaczek, którzy nie zostali objęci w ramach COVID-19.

3. Podjąć działania mające na celu przeprowadzenie badań zbóż importowanych z Czech, Słowacji i Ukrainy na obecność pestycydów. Duży import zbóż bez żadnych kontroli na granicy powoduje duży spadek

cen krajowego zboża.

4. Podjąć działania mające na celu zbadanie czy nie nastąpiła zмова cenowa w skupie jabłek przemysłowych. Co tydzień obniżana jest cena o 5 groszy na 1 kg a jabłek przemysłowych jest bardzo mało. Cena powinna być ustalana na dany sezon przez producentów i podmioty skupowe w oparciu o dane Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i GUS-u.

5. Podjąć działania mające na celu zmianę przepisów odnośnie kontroli weterynaryjnych w małych gospodarstwach produkujących trzodę chlewną do 150 sztuk rocznie. Mali producenci wycofują produkcję trzody chlewnej z uwagi na to iż dostosowanie się do wymogów weterynaryjnych przewyższa wartość stada. W protokole kontrolnym powinno być wycofane „uszczelnienie paszarni” oraz stosowanie mat dezynfekcyjnych tylko przy jednej bramie.

6. Podjąć działania aby prosumenci posiadający urządzenia fotowoltaiczne do 50 kW byli rozliczani jednym współczynnikiem 0,9 od 1.01.2021r.

7. Podjąć działania na rynku trzody chlewnej w kierunku poprawy opłacalności tej produkcji i zapewnienie ceny minimalnej. W ostatnich dniach wystąpiły drastyczne spadki cen skupu w związku z wykryciem ogniska ASF w Niemczech. Sytuacja ta spowodowała duże obniżki cen na giełdach niemieckich a tym samym na polskim rynku gdzie ceny w skupie spadły ceny, które są niższe od kosztów produkcji.

8. Podjąć działania w sprawie wyliczenia dochodu z 1 ha przeliczeniowego przez GUS. Obecna stawka dochodu na poziomie 2.715 zł nie odzwierciedla rzeczywistych dochodów uzyskiwanych przez rolników.

9. Podjąć działania mające na celu uzyskanie pełnej emerytury rolniczej po 30 - tu latach składek - 55 lat dla kobiet, 60 lat dla mężczyzn.

10. Podjąć działania mające na celu zaliczenie służby wojskowej do lat pracy przez KRUS.

11. Podjąć działania mające na celu zniesienie obowiązku przekazywania i wydzierżawienia gospodarstwa w celu uzyskania emerytury. W momencie przechodzenia na emeryturę ZUS przedsiębiorcy nie

muszą przekazywać majątku w przeciwieństwie do rolników.

12. Podjąć działania mające na celu procentowe naliczanie składki ZUS i KRUS. Rolnicy, którzy mają opłacone składki ZUS i KRUS i przechodzą na emeryturę z ZUS, za lata płacone w KRUS mają naliczone 6 zł/rok, a powinno być to naliczane procentowo (25 lat opłaconej składki KRUS rolnik otrzymuje pełną emeryturę rolniczą a osoba, która ma opłacone 12,5 lat w KRUS powinien otrzymać np. 500 zł dodatku do emerytury ZUS a w chwili obecnej za 12,5 roku opłat w KRUS dostaje dodatek do emerytury ZUS 75 zł.

13. Podjąć działania mające na celu podtrzymanie stosowania zapraw neoniktydowe w kolejnym sezonie wegetacyjnym. To ogranicza stosowanie pestycydów.

14. Podjąć działania mające na celu zorganizowanie spotkania z właściwym ministrem w sprawie wysłuchania stanowiska rolników w związku ze zbliżającym się wyczerpaniem złóż KWB Bełchatów. Rolnicy chcą ubiegać się o środki na przeciwdziałanie degradacji gleb.

15. Podjąć działania mające na celu przedstawienie ilości rozpatrywanych wniosków odnośnie szkód górniczych na rzecz rolników przez KWB Bełchatów za 2019-2020 w tym odmowy oraz zorganizować spotkanie przedstawicieli KWB z Radą Powiatową IRWŁ w Pałacu.

16. Podjąć działania aby niewykorzystane przez Radę Powiatową IRWŁ w 2020 r. środki finansowe z grupy „Działalność statutowa i ustawowa Rad Powiatowych”, zwiększyły o tę kwotę planowane środki w w/w grupie w budżecie i planie finansowym na rok 2021.

17. Podjąć działania mające na celu przywrócenie dla dyspozycji Rady Powiatowej środków niewypłaconych delegatom za nieobecność na posiedzeniach Rad Powiatowych IRWŁ.

18. Podjąć działania mające na celu zorganizowanie następnego Walnego Zgromadzenia IRWŁ w siedzibie Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Odmiany rzepaku ozimego a agrotechnika

W ostatnich latach nastąpił znaczący postęp w badaniach i hodowli rzepaku ozimego. Prace twórcze prowadzone są przez liczne zagraniczne firmy hodowlano-nasiennicze, a także przez krajową hodowlę. Wykorzystują one nowoczesne metody biotechnologiczne i molekularne, nowe systemy wytwarzania odmian, a także prowadzą liczne badania sprawdzające i adaptacyjne. W efekcie, każdego roku wytwarzane są bardzo liczne nowe odmiany, które ostatecznie testowane są i sprawdzane w doświadczeniach polowych. Duża liczba nowych odmian rzepaku zgłaszanych do badań urzędowych, pozwala wybierać i rejestrować najlepsze z nich. Umożliwia także stałe podnoszenie wymagań, odnoszących się zarówno do cech ilościowych, jak i jakościowych.

Odmiana w uprawie

Odmiana uprawna jest jednym z głównych czynników warunkujących wzrost produkcji oraz odpowiednią jakość pozyskiwanych nasion rzepaku. Wysokie i stabilne plonowanie w różnych warunkach glebowych i klimatycznych, a także w kolejnych sezonach wegetacyjnych, różniących się przeważnie przebiegiem warunków opadowo-termicznych stanowi o wartości odmiany. Producenci rzepaku powinni wiedzieć, że oprócz właściwego wyboru odmiany, dostosowanego do określonych uwarunkowań gospodarstwa, muszą w jak największym stopniu uwzględnić elementy prawidłowej agrotechniki. Jednoczesne zastosowanie czynników odmianowego i agrotechnicznych pozwala lepiej wykorzystać potencjał

producentów rzepaku.

Dokonujący się postęp hodowlany, tworzenie coraz bardziej wyspecjalizowanych odmian powoduje konieczność stosowania kompleksowej i precyzyjnej agrotechniki dostosowanej do wymagań poszczególnych odmian. W ogóle uprawa rzepaku jest wymagająca, zarówno co do nakładów, jaki i terminów i precyzji wykonywanych zabiegów agrotechnicznych, zwłaszcza dotyczących siewu, ochrony roślin i zbioru nasion. Aspekt agrotechniczny jest tym bardziej istotny, że przy zwiększającym się areale uprawy rzepaku ozimego nasilają się problemy związane m.in. z samosiewami, kompensacją niektórych chwastów, czy też częstszym występowaniem wielu chorób i szkodników, np. kiły kapusty, chowaczy. O poziomie plo-

nych latach, kiedy niekorzystne zjawiska atmosferyczne, zwłaszcza dłuższe okresy posuchy spowodowały obniżenie plonowania. Coraz częściej rzepak wysiewany jest także na glebach słabszych, stąd poszukiwanie odmian mniej wymagających w tym zakresie. Oczekuje się również odmian, które będą relatywnie dobrze plonowały przy zastosowaniu mniejszych nakładów, np. zmniejszonym nawożeniu azotowym i jedynie niezbędnym stosowaniu fungicydów i regulatorów wzrostu.

Odmiany populacyjne czy mieszańcowe?

W ostatnich latach nastąpiło wyraźne zwiększenie udziału odmian mieszańcowych w uprawie. Wynika to m.in. z faktu, że wiele firm hodowlano-nasienniczych, zwłaszcza zagranicznych zintensyfikowało swoje prace hodowlane nad tego typu odmianami. Obecnie trzy czwarte liczby odmian zgłaszanych do badań, a w konsekwencji odmian rejestrowanych stanowią mieszańce. W ofercie handlowej nasiona tych odmian są również powszechnie dostępne. Nadal jednak w naszym kraju odmiany populacyjne są dobrze oceniane i często uprawiane przez rolników. Niestety, dobór tych odmian będzie w najbliższych latach coraz mniej liczny. **Odmiany populacyjne** z reguły są mniej wymagające odnośnie do stanowiska. Ich materiał siewny jest tańszy, a podstawową zaletą łatwiejszy i mniej kosztowny zbiór ze względu na mniejszą masę. W przypadku **odmian mieszańcowych** rolnik zapłaci za materiał siewny większą kwotę. Odmiany te cechują się większym potencjałem plonowania. W poszczególnych latach badania odmiany mieszańcowe plonowały średnio od kilku do kilkunastu procent (6-13%) lepiej od odmian populacyjnych. Wartościowe są zwłaszcza wysokoproduktywne odmiany o zwiększonej plenności w porównaniu do form populacyjnych i możliwie zmniejszonych wymaganiach glebowych. W sezonach wegetacyjnych, w których wystąpiły w większym nasileniu niekorzystne zjawiska klimatyczne reagowały przeważnie mniejszym spadkiem plonowania. Większość odmian mieszańcowych lepiej nadaje się w przypadku opóźnionych siewów ze względu na szybszy rozwój początkowy. Rośliny wytwarzają silniejszy, bardziej rozrośnięty system

Powierzchnia uprawy oraz średni plon nasion rzepaku ozimego

w produkcji i w doświadczeniach PDO w latach 2015-2020

(dane GUS i COBORU)

Rok	Powierzchnia uprawy (w tys. ha)	Plon nasion (dt z ha)		Relacja b/a (w %)
		PDO	Produkcja	
		a	b	
2020	820,0*	46,6	30,0*	64
2019	848,0	38,5	27,9	72
2018	812,7	37,6	26,1	69
2017	830,0	44,1	29,5	67
2016	738,0**	36,6	27,0	74
2015	884,2	48,5	28,5	59

* – dane szacunkowe.

** – zmniejszona powierzchnia uprawy ze względu na wymarznienia i likwidację części upraw.

Uwaga: powierzchnia uprawy oraz plon nasion (produkcja) – dane GUS

plonotwórczy uprawianych odmian. W ostatnich latach średnio w produkcji osiągnięto plon wynoszący jedynie 60-70% wysokości plonu uzyskiwanego w doświadczeniach polowych. Jest więc jeszcze bardzo duży zakres wykorzystania możliwości plonotwórczych odmian przez

nowania rzepaku w Polsce decydują również warunki glebowo-klimatyczne. Rzekap jest niestety rośliną silnie reagującą na zmienne warunki pogodowe, stąd wynikają znaczne wahania plonów między kolejnymi sezonami wegetacyjnymi. Taką zależność obserwowaliśmy w ostat-

korzeniowy, przez co lepiej pobierają wodę i składniki pokarmowe. Dobór odmian mieszańcowych jest liczniejszy i bardziej zróżnicowany. Odmiany mieszańcowe są źródłem postępu hodowlanego w uprawie rzepaku:

- niektóre z nich są odporne na porażenie kiłą kapusty,
- w ofercie znajdują się odmiany półkarłowe,
- ostatnio hodowane są odmiany tolerancyjne na substancje aktywne z grupy imidazolin, stosowane w herbicydach do zwalczania wielu chwastów, w tym również kapustowatych.

W przypadku innych cech użytkowych np. zimotr-

dów mogą spowodować przesunięcie w czasie siewu rzepaku albo opóźnić jego wschody. Tak właśnie było w bieżącym sezonie, gdy obfite opady w drugiej połowie sierpnia nie pozwoliły na wykonanie siewów w odpowiednim terminie. Należy jednak przypuszczać, że dobre uwilgotnienie gleby umożliwi szybkie wschody rzepaku posianego później. Aktualnie przyjmuje się, że w rejonach zachodniej i środkowej części kraju siew rzepaku należy zakończyć do końca sierpnia, natomiast w części wschodniej do 20 sierpnia. Przesunięcie terminu siewu na pierwszą dekadę września jest niekiedy konieczne ale

Regulacja wzrostu roślin

Rośliny rzepaku przeważnie wymagają skracania jesienią. Dotyczy to zwłaszcza uprawianych odmian mieszańcowych, które charakteryzują się szybkim tempem rozwoju. W bieżącym sezonie wegetacyjnym zabieg ten może nie być konieczny ze względu na opóźnienie siewów. Jeżeli jednak wschody będą szybkie, a dalszy wzrost i rozwój roślin intensywny, to trzeba będzie przeprowadzić zabieg spowalniający wzrost. Do dyspozycji rolników są zasadniczo dwie grupy preparatów. Pierwsza to fungicydy z grupy triazoli zwalczające choroby, m.in. suchą zgniliznę kapustnych oraz czern krzyżowych, które wykazują dodatkowo działanie regulacyjne. Do substancji, które najczęściej wchodzi w skład preparatów fungicydowych należą difekonazol, metkonazol, paklobutrazol i przede wszystkim tebukonazol. Druga grupa preparatów to typowe regulatory wzrostu, ale te samodzielnie stosuje się rzadko. Dlatego zazwyczaj występują one w mieszaninie z triazolami. Celem zabiegu skracania jest odpowiednie uformowanie roślin rzepaku przed zimą. Rośliny powinny mieć silną, zwartą rozetę składającą się z 8-10 liści oraz grubą szyjkę korzeniową i dobrze rozwinięty system korzeniowy. Ważne jest także niskie osadzenie pąka wierzchołkowego, który nie powinien być nadmiernie wyniesiony nad powierzchnię gleby, maksymalnie 3-4 cm. Im grubsza szyjka korzeniowa z nisko osadzonym wierzchołkiem tym większa szansa na lepsze przezimowanie i lepszy potencjał plonowania. Podstawowym terminem, w którym wykonuje się zabieg jesienno-skrajowy rzepaku, jest faza 4-6 liści. Takie też zalecenia znajdziemy na większości preparatów i w takiej fazie rozwojowej rzepaku otrzymamy najlepszy efekt. Możliwe jest także późniejsze zastosowanie preparatów skracających ale efektywność ich działania będzie zapewne mniejsza.

Warto zauważyć, że nowe odmiany rzepaku ozimego cechują się często mniejszą dynamiką wzrostu niż odmiany starsze, a tym samym potrzebą regulacji ich rozwoju. Hodowcy dążą do tworzenia odmian, które będą miały umiarkowane tempo wzrostu jesienią, natomiast szybkie wiosną. Również rzadszy siew (najlepiej punktowy) powoduje, że rośliny odmian mają większą przestrzeń do wzrostu i wykształcają odpowiedni pokrój. Regulacji wzrostu i pokroju roślin nie wymagają odmiany mieszańcowe półkarłowe rzepaku. Charakteryzują się one niskim osadzeniem szyjki korzeniowej i pąka rozety w czasie jesiennej wegetacji, a wiosną pęd główny jest skrócony w stosunku do pędów bocznych. Niestety od-

Porównanie właściwości rolniczo-użytkowych odmian populacyjnych i mieszańcowych rzepaku ozimego

Odmiany populacyjne

- mniej wymagające odnośnie do stanowiska
- powinny być siane w odpowiednim terminie
- norma wysiewu nasion na jednostkę powierzchni jest większa (60-70 szt./m²)
- gorzej znoszą stresowe warunki uprawy
- zbiór nasion jest łatwiejszy
- plon nasion mniejszy

Odmiany mieszańcowe

- sprawdzają się lepiej w warunkach bardziej intensywnej uprawy
- bardziej tolerancyjne na opóźniony termin siewu
- norma wysiewu nasion na jednostkę powierzchni jest mniejsza (ok. 50 szt./m²)
- lepiej znoszą stresowe warunki uprawy
- ze względu na większą masę roślin zbiór może być utrudniony
- plonują średnio o ok. 10% powyżej odmian populacyjnych

wałości, odporności na wyleganie oraz główne choroby w obu grupach odmian są takie, które reagują lepiej lub gorzej w przypadku wystąpienia zjawiska.

Beznakładowe czynniki uprawy rzepaku

W uprawie rzepaku warto także wykorzystywać beznakładowe czynniki technologii produkcji a więc takie, które mogą przynieść określone efekty, bez ponoszenia dodatkowych kosztów. Należą do nich m.in. termin siewu i ilość wysiewu nasion.

Termin siewu w dużym stopniu warunkuje wzrost i rozwój rozety liściowej przed zimą, a odpowiednio rozwinięte rośliny zawierają potencjał dużego plonowania. Założenie takie sprawdza się zwłaszcza wtedy, gdy rośliny dobrze przezimują. Uważa się, że liczba bocznych rozgałęzień oraz łuszczyn na roślinie uzależniona jest od prawidłowego rozwoju jesienią. Przyjmuje się, że odpowiednio rozrośnięte rośliny powinny wytworzyć osiemdziesiąt dużych liści rozetowych, a szyjka korzeniowa mieć średnicę co najmniej 0,8-1,0 cm. Takie rośliny wytwarzają także mocny i dobrze rozrośnięty system korzeniowy. Zarówno zbyt małe, jak i nadmiernie wyrośnięte rośliny jesienią stwarzają ryzyko gorszego przezimowania. Chcąc uzyskać właściwy rozwój roślin przed zimą należy dążyć do zachowania właściwego dla danego rejonu terminu siewu.

Najwcześniejszy termin siewu rzepaku, ok. 10 sierpnia wymagany jest w rejonie północno - wschodnim i wschodnim, natomiast najpóźniejszy, do końca sierpnia w części południowo-zachodniej i zachodniej kraju. Nie zaleca się przyspieszać siewów poszczególnych rejonach ze względu na możliwość wybujania rozet i przedwczesnego wybijania pędu. Następuje to zwłaszcza wtedy, gdy zasiewy są przegęszczone lub zastosowano nadmierną dawkę azotu. Wybujale rośliny zdecydowanie gorzej zimują.

W praktyce częstszym zjawiskiem są niestety opóźnione siewy. Skutkiem mogą być małe, słabo wyrośnięte rośliny, o płytkim systemie korzeniowym. Opóźnienia siewów wynikają niekiedy z niewłaściwego doboru przedplonu, zbyt późno zbieranego z pola lub zaniebań organizacyjnych związanych z przygotowaniem gleby do siewu. Przeważnie jednak, to warunki pogodowe, najczęściej niedobór wilgoci lub nadmiar opa-

bardzo ryzykowne. Jeżeli opóźnienie siewu jest nieuniknione, lepiej wybierać do uprawy odmiany mieszańcowe, które przeważnie nieco szybciej rozwijają się w początkowym okresie wzrostu.

W przypadku obsady roślin rzepaku na powierzchni pola, dla odmian mieszańcowych należy przyjąć 40-50 roślin na 1 m², natomiast dla odmian populacyjnych około 50-60 roślin na 1 m². Zawsze też ważne jest równomierne rozmieszczenie roślin na polu. Jeżeli warunki glebowo - wilgotnościowe są gorsze ilość wysiewu można nieco zwiększyć. Warto zwrócić uwagę na fakt, że polowa zdolność wschodów nasion rzepaku w warunkach przesuszonej gleby może być wyraźnie zmniejszona. Dla uprawianych obecnie odmian, w warunkach prawidłowej agrotechniki, wystarcza 30-40 roślin/m². Rośliny rzepaku nadmiernie zagęszczone mają skłonność do wyrastania w górę (tzw. wybująłość) i jednocześnie wynoszenia szyjki korzeniowej i stożka wzrostu, które wówczas łatwiej przemarzają. Przeciwnie, gdy obsada na polu jest optymalna, a rośliny rosną w równych odstępach wytwarzają dużą, zwartą i niską rozetę liści oraz mocny system korzeniowy.

Progi ekonomicznego zagrożenia przez szkodniki rzepaku ozimego w okresie jesiennej wegetacji (wg IOR-PIB)

Szkodnik	Próg szkodliwości
Chowacz galasówek	2-3 chrząszcze w żółtym naczyniu w ciągu 3 dni
Gnatarz rzepakowiec	1 gąsienica na 1 roślinie
Pchełka rzepakowa	3 chrząszcze na 1 mb rzędu
Pchełki ziemne	1 chrząszcz na 1 mb rzędu
Rolnice	6-8 gąsienic na 1 m ²
Śmietka kapuściana	1 śmietka (muchówka) w żółtym naczyniu w ciągu 3 dni
Tantniś krzyżowiaczek	1 gąsienica na 1 roślinie

miany te mają niższy potencjał plonowania.

Ochrona przed szkodnikami

W uprawach rzepaku obserwuje się w ostatnich latach dużą presję szkodników w pierwszych fazach rozwoju. Wiele zależy od przebiegu warunków pogodowych po siewie. Wyższa temperatura i mało opadów sprzyjają większej gradacji szkodników, również przedłużający się okres wegetacji jesienią, a to obserwujemy coraz częściej w ostatnich latach. Aby skutecznie przeciwdziałać stratom powodowanym przez szkodniki stosuje się ochronę chemiczną roślin. Podstawowym elementem tej ochrony powinno być zaprawianie nasion, preparatami zawierającymi środki owadobójcze. W bieżącym sezonie wegetacyjnym materiał siewny odmian rzepaku ozimego był zaprawiony trzema preparatami: Buteo Star (substancja czynna – flupyradifuron), Cruiser OSR 322 FS (substancja czynna – m.in. tiametoksam), Lumiposa 625 FS (substancja czynna – cyjanotraniliprol). Poszczególne zaprawy przeznaczone są do zwalczania następujących szkodników:

Buteo Star – śmietka kapuściana, pchełka rzepakowa, pchełki ziemne,

Cruiser OSR 322 FS – chowacz galasówek, pchełki ziemne, miniarka kapuściana, mszyca brzoskwiowa,

Lumiposa 625 FS – pchełki ziemne, pchełka rzepakowa, śmietka kapuściana, gnatarz rzepakowiec.

Niestety skuteczność zwalczania szkodników poprzez stosowanie zapraw nie jest całkowita, również dlatego że okres ich działania jest ograniczony. Tymczasem na uprawach rzepaku pojawiają się kolejne pokolenia niektórych szkodników, takich jak chociażby mszyce i śmietka kapuściana. Wszystko to, powoduje konieczność również powschodowej ochrony rzepaku przed szkodnikami. Warto jednak wiedzieć, że podczas zabiegu nalistnego, opryskujemy całą powierzchnię pola, w wyniku czego do gleby przenika dużo więcej substancji oddziaływujących na środowisko, niż gdy ochrona opiera się o zaprawia-

nie nasion. Dodatkowa trudność w ochronie powschodowej roślin rzepaku jest spowodowana tym, że aktualnie do zwalczania pchełki ziemnej, pchełki rzepakowej, gnatarza rzepakowca, chowacza galasówka, śmietki kapuścianej, tantnisia krzyżowiaczka, miniarki kapuścianej oraz mszyce zarejestrowanych jest zaledwie kilka insektycydów nalistnych.

Oprócz chemicznych zabiegów ochrony roślin rzepaku przed szkodnikami należy stosować inne metody i sposoby ograniczania ich szkodliwości. Są to m.in. właściwy płodozmian, izolacja przestrzenna od innych roślin kapustowatych, odpowiednio długa przerwa w uprawie na tym samym polu, terminowy wysiew nasion, ewentualne zwiększenie normy wysiewu, siew odmian mieszańcowych, które mają przeważnie intensywniejszy początkowy wzrost roślin, pozwalający lepiej regenerować uszkodzenia powodowane przez szkodniki. Prawidłowa i precyzyjna agrotechnika jest bardzo ważnym elementem właściwie prowadzonej ochrony rzepaku ozimego. Różnego rodzaju uproszczenia prowadzą z reguły do wzrostu liczebności szkodliwych agrofagów. Brak podorywki, stosowanie technologii bezorkowej oraz uproszczenia w płodozmianie są czynnikami zwiększającymi prawdopodobieństwo nasilonego pojawienia szkodników.

Natomiast po siewie trzeba sukcesywnie obserwować rozwój roślin na polu i występowanie na nich szkodników. Pomocną metodą monitorowania pierwszych nalotów i aktywności owadów szkodliwych jest wystawienie i obserwacja „żółtych naczyń”. Prowadzone obserwacje mają na celu ocenę rzeczywistego stanu zagrożenia roślin poszczególnymi szkodnikami. Warto korzystać również z dostępnych systemów sygnalizacji zagrożenia. Każdy komunikat lub też ostrzeżenie o wystąpieniu szkodnika powinny służyć przede wszystkim jako sygnał wskazujący na konieczność dokładnego prowadzenia lustracji własnego pola. Dobre rozpoznanie szkodników

umożliwia terminowe i skuteczne wykonanie zabiegów zwalczających. Wykonanie zabiegu przy użyciu preparatu chemicznego jest uzasadnione tylko wówczas, gdy liczebność pojawiających się szkodników przekracza próg ekonomicznej szkodliwości. Zabieg można wykonać tylko wtedy kiedy w uprawie nie ma pszczoł.

Ważnym elementem prowadzonej w gospodarstwie chemicznej ochrony roślin rzepaku jest dokładna analiza warunków pogodowych przed wykonaniem zabiegu. Rośliny należy opryskiwać przy braku lub słabym wietrze, najlepiej podczas umiarkowanego zachmurzenia, niemniej należy unikać możliwości wystąpienia opadów w trakcie zabiegu lub kilka godzin po nim. Konieczne też trzeba zwrócić uwagę na temperaturę, w jakie zastosowany insektycyd najskuteczniej działa.

LOZ łódzkie

Wieloletnie badania odmian w zróżnicowanych warunkach glebowych i klimatycznych naszego województwa umożliwiają rekomendację odmian do uprawy poprzez tworzenie Listy Odmian Zalecanych (LOZ). Zawiera ona najwartościowsze odmiany i jest systematycznie aktualizowana. Celem rekomendacji odmian jest eliminacja napływu do rolnictwa odmian niesprawdzonych, niejednokrotnie przereklamowanych, lecz nieprzydatnych do uprawy na naszym terenie. Ostatnie zmiany LOZ nastąpiły 31 stycznia 2020 roku na posiedzeniu Łódzkiego Zespołu PDO. Na liście odmian zalecanych w 2020 roku znajduje się 12 odmian, 3 populacyjne i 9 mieszańcowych.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania na LOZ	Typ odmiany
1.	Architect	2019	Mieszańcowa
2.	Arkansas	2020 ^R	Mieszańcowa
3.	Augusta	2020 ^R	Mieszańcowa
4.	Birdy	2018	Populacyjna
5.	Bonanza	2017	Mieszańcowa
6.	Derrick	2020 ^R	Populacyjna
7.	DK Exotter	2019	Mieszańcowa
8.	DK Expiro	2018	Mieszańcowa
9.	ES Imperio	2020	Mieszańcowa
10.	Galileus	2020 ^R	Populacyjna
11.	Hamilton	2018	Mieszańcowa
12.	Stefano KWS	2019	Mieszańcowa

^R – odmiana wstępnie rekomendowana

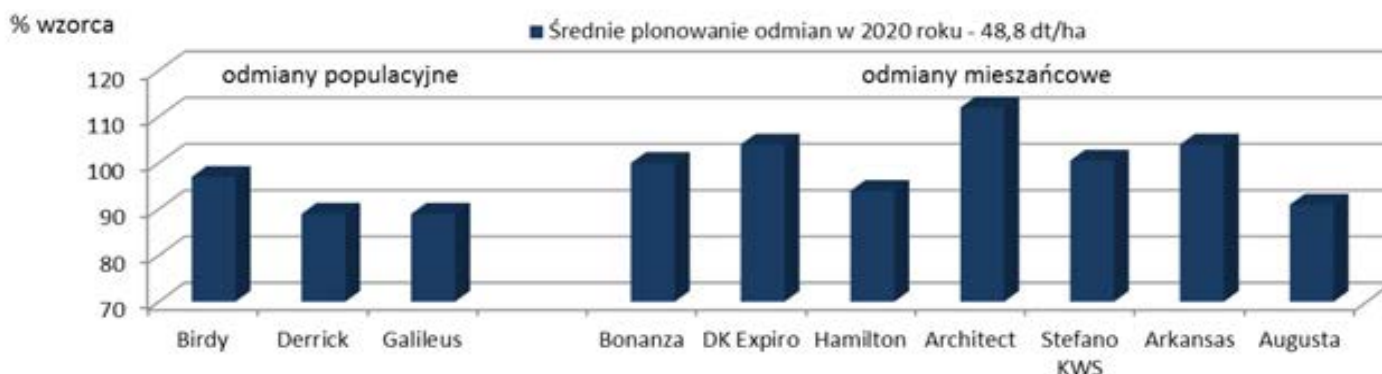
Jacek Broniarz
Pracownia Badania WGO
Roślin Oleistych i Włóknistych
COBORU

Dr Przemysław Majchrowski
SDOO Sulejów

Plonowanie odmian zalecanych do uprawy w województwie łódzkim w rejonie (łódzkie, wielkopolskie, mazowieckie i śląskie) w doświadczeniach PDO w 2020 roku

Zapotrzebowanie krów na energię - sposoby pokrycia

Dynamiczny wzrost potencjału genetycznego krów mlecznych na całym świecie skutkuje wzrostem wydajności. Niestety ten wzrost okupiony wzrostem zaburzeń wynikających min. z deficytu energetycznego. Głównym zaburzeniem jest subkliniczna i kliniczna ketoza. Jej następstwem jest niesatysfakcjonujące tempo wejścia w laktację, zaburzenia w sferze rozrodu i w końcu większe od zakładanego brakowanie zwierząt.

Deficyt energetyczny zwykle kojarzony jest z:

- wadliwym przygotowaniem do porodu
- złą dawką pokarmową po porodzie i w laktacji

Powyższe przyczyny są oczywiste ale nie mogą być jedynym tłumaczeniem. Zbyt rzadko problemy związane z deficytem energetycznym wiązane są ze zbyt niskim pobraniem suchej masy pasz przez krowy. Ilość pobranej suchej masy pasz jest (powinna być) kluczowym zagadnieniem podczas rozważań na temat ujemnego bilansu energetycznego. Należy pamiętać, że około 75% całej energii z jakiej korzysta krowa pochodzi z przemian w żwaczu i właśnie jego wypełnienie jest kluczowym zagadnieniem.

Niesatysfakcjonujące pobranie suchej masy pasz ma podłoże wieloczynnikowe i należy do nich zaliczyć:

- jakość pasz objętościowych (smak, stabilność tlenowa)
- zawartość suchej masy kiszzonek
- strawność kiszzonek
- długość stołu paszowego
- dostęp do poidła i czystość wody w nim będącej
- dostęp do lizawek solnych
- chłodzenie krów w okresie upałów (zraszanie, wentylowanie)

W ostatnich kilku latach dużo czasu poświęca się zagadnieniu strawności kukurydzy i to zagadnienie zasługuje na głębszy opis.

Zaledwie trzy dekady temu roślina ta była rzadką rośliną na polu. I oczywiście rzadko znajdowała się w dawce pokarmowych krów mlecznych. W 1990 r, w dobie jej niskiego udziału w dawkach krowy będące pod oceną dożyły zaledwie 4131 kg rocznie.

Wraz z biegiem lat kukurydza dynamicznie wchodziła do „jadłospisu” krów. Niestety popełniano i niestety wciąż się popełnia szereg szkolnych błędów. Rośliny zbyt wcześnie cięte i cięte na kawałki 2 – 4 centymetrowe powodowały kaskadę strat. Wraz z wyciekającymi sokami (bo za wcześnie cięte) tracono cukry, białko czy minerały. Niezrozdrobione ziarno „wzbogacało” obornik. Innymi słowy kukurydza była w silosie ale znaczna jej część omijała przewód pokarmowy krowy.

Wraz z nabieranym doświadczeniem w uprawie i kiszzeniu tej rośliny hodowcy i żywieniowcy zaczęli zwracać uwagę na niedoskonałości tej rośliny. Bo kukurydza okazała się rośliną wielu sprzeczności.

Dlaczego?

Kiedy jest zakiszane całe ziarno to pożądane są: umiarkowanie wysoki udział suchej masy (~ 65%), duża ilość skrobi w suchej masie (72 – 75%) i suche łodygi. I spełnienie tych oczekiwań jest stosunkowo łatwe i praktycznie

uzależnione tylko od aury.

Kiedy jednak zakiszamy całe rośliny oczekuje się:

1. Wysokiego plonu suchej masy
2. Optymalnej zawartości suchej masy (32 – 38%)
3. Wysokiej zawartości skrobi (32 – 36% w s.m.)

Skąd takie oczekiwania?

Skrobia to główny składnik energetyczny. To napęd dla produkcji mleka.

Zawartość suchej masy determinuje wartość energetyczną części wegetatywnych kukurydzy. Wraz ze wzrostem suchej masy wzrasta zawartość ligniny w łodydze. Lignina nie podlega trawieniu przez przewód pokarmowy bydła. Zatem krowa konsumując kiszonkę o wysokiej zawartości suchej masy pobiera dużą ilość balastu - ligniny, którego nie jest w stanie wykorzystać.

Jednocześnie łodygi i liście silnie zliżnifikowane są bardzo sprężyste, a w związku z tym trudno poddają się ubijaniu w pryzmie. Wprowadzają tlen, który jest trudny do usunięcia. Sytuacja ta nie sprzyja przygotowaniu smacznej kiszonki z kukurydzy. Pamiętajmy, że proces fermentacji wymaga warunków beztlenowych.

Wysoka zawartość ligniny ogranicza nie tylko strawność samej kukurydzy ale także całej dawki.

Dodatkowo lignina jest składnikiem redukującym pobranie pasz w ogóle.

Podsumujemy pierwszy scenariusz: późne cięcie na kiszonkę to duża zawartość skrobi ale niższa strawność i gorsze warunki fermentacji w silosie.

Sytuacja odwrotna jest następująca.

Wcześniejsze cięcie kukurydzy na kiszonkę kiedy łodygi są jeszcze w dużej mierze zielone znacznie poprawia strawność nie tylko łodygi i liści ale też całej dawki w ogóle. Cięte kawałki takiej rośliny są plastyczne i łatwo się ubijają w pryzmie stwarzając lepsze (beztlenowe) warunki fermentacji. Proporcja kwasów: mlekowego, octowego i masłowego decyduje o smaku kiszonki. Dużo mlekowego i absolutny brak masłowego to gwarancja sukcesu kiszonkarskiego. Krowy chętniej pobierają tę paszę.

Niestety wcześnie cięta kukurydza to mniej skrobi w ziarnach.

Stąd hodowcy mieszańców kukurydzy zaferowali hodowcom bydła nowe odmiany z efektem stay green. Przypomnę, że jest to cecha dzięki której liście i łodygi są zielone dłużej podczas wegetacji. Skutkiem tego rośliny dłużej akumulują składniki pokarmowe, a okres zbioru może być wydłużony. Mieszańce z tą cechą łatwiej się zakiszają bo w roślinie jest więcej wody.

To wielka zaleta tej cechy. Niestety to co najważniejsze czyli strawność będąca pochodną zawartości ligniny po-

została bez istotnych zmian.

Wciąż pozostawał problem pogodzenia wysokiej zawartości skrobi z pożądaną suchą masą i wysoką strawnością.

Po latach oczekiwań pojawiły się odmiany, które rozwiązały ten kłopot. Są to mieszańce o wyższej strawności włókna. Na czym polega ten fenomen?

Włókno w dzisiejszym rozumieniu żywieniowca to:

- NDF (neutral detergent fiber) – włókno nierozpuszczalne w obojętnym detergencie

- ADF (acid detergent fiber) – włókno nierozpuszczalne w kwaśnym detergencie.

NDF to celuloza, hemiceluloza i lignina. ADF jest częścią NDFu i zawiera celulozę i ligninę. To właśnie NDF sprawia, że roślina zachowuje pozycję pionową. W dużym uproszczeniu ilość NDFu informuje jak chętnie pasza będzie pobierana, mówi o dojrzałości rośliny. Natomiast zawartość ADFu wskazuje jak dobrze bądź jak słabo będzie pasza trawiona. Zarówno NDF jak i ADF zawierają ligninę, która z punktu widzenia chemii włókna nie jest lecz z powodu jej funkcji do tej grupy ją zaliczamy.

Zasadniczą różnicą pomiędzy NDFem i ADFem jest zawartość hemicelulozy. W kiszonkach z kukurydzy, które od wielu lat analizujemy AgriNire udział NDFu oscyluje wokół wartości 39 – 45%, a ADFu 22 – 26% (wartości dotyczą suchej masy).

W typowych odmianach mieszańców kukurydzy hemiceluloza otoczona jest pierścieniem ligniny. Grubość i szczelność tego pierścienia najpierw ogranicza, a potem uniemożliwia dostęp mikroflory żwacza do hemicelulozy. W konsekwencji pierścień ten limituje strawność włókna.

Odmiany o podwyższonej strawności w wyniku prac hodowlanych mają zmienioną budowę struktury łodygi. Nie ma u nich typowego, zwartego pierścienia ligniny, która tworzy strukturę luźniejszą, pozwalającą na docieranie drobnoustrojów żwacza do hemicelulozy i jej trawienia.

To wielki, milowy krok na rzecz efektywniejszego wykorzystania te rośliny przez przeżuwaczy.

Kilka lat temu prowadziliśmy wspólnie z producentem takich odmian test z zachowaniem wymogów doświadczenia naukowego. Krowy mające w dawce kiszonkę z kukurydzy z odmiany strawnej produkowały 2,6 kg mleka więcej w porównaniu do typowej odmiany kiszonkarskiej.

Wniosek nasuwa się sam. Wobec poszukiwania metod pokrycia potrzeb energetycznych krów poszukiwanie pasz, które są lepiej wykorzystywane (trawione) przez krowy wydaje się być naturalną drogą.

Zbigniew Lach

OHZ Osiećnicy Sp. z o.o.

Akcja wymiany osłon wałów przegubowo - teleskopowych w województwie łódzkim

23 września br. przedstawiciele KRUS i Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z województwa łódzkiego zorganizowali akcję wymiany osłon wałów przegubowo-teleskopowych skierowaną do rolników.

nicy firmy SIPMA dokonywali doboru i wymiany zużytych lub uszkodzonych elementów. Dzięki włączeniu się do akcji Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, które sfinansowało połowę ceny osłony (drugą połowę finansował KRUS), rolnicy dokonali wymiany bezpłatnie. W województwie łódzkim z akcji skorzystało 50 rolników, którzy wyposażyli w bezpieczne osłony 100 wałów przegubowo-teleskopowych.

Przedsięwzięcie to stanowiło dobrą okazję do przeprowadzenia pokazów prawidłowej wymiany osłon przekaźnika a także przypomnienia rolnikom podstawowych zasad BHP przy obsłudze maszyn rolniczych. Akcja wymiany osłon jest jednym z najskuteczniejszych, praktycznych dzia-

łań prewencyjnych, bezpośrednio wpływających na poprawę bezpieczeństwa pracy rolnika.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” posiada wyspecjalizowaną sieć jednostek na terenie RP, do których zaprasza w celu poznania oferty i zawarcia umowy ubezpieczenia. Adresy jednostek dostępne na stronie internetowej www.tuw.pl.

Województwo łódzkie:

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” Biuro Regionalne w Łodzi, ul. Swojska 4, 91-342 Łódź, tel. 42 640-69-80, lodz@tuw.pl

Wymiana osłon wpisuje się w tegoroczną kampanię „Mądrze postępujesz, wypadku nie spowodujesz”, której celem jest zmniejszenie liczby wypadków przy pracy rolniczej z maszynami i urządzeniami rolniczymi. Należy pamiętać, że wśród tych zdarzeń, istotną część stanowią przypadki odniesienia poważnych obrażeń ciała, a nawet śmierci rolników, w wyniku pochwylenia ich odzieży przez wirującą część maszyn, m.in. wałki zdawcze ciągników rolniczych, napędzających podłączone do niego maszyny.

W Małeczu (powiat tomaszowski) i Sieradzu zainteresowani rolnicy dostarczyli wały pozbawione osłon. Pracow-

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**
T U W

**Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13*

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

UBEZPIECZAJMY SIĘ U SIEBIE

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest kontynuatorem wielowiekowej tradycji wzajemności ubezpieczeniowej. Od prawie 30 lat realizujemy społeczno-ekonomiczną ideę „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”. Naszym głównym celem jest zapewnienie ochrony ubezpieczeniowej, dostosowanej do potrzeb i oczekiwań naszych członków.

ATRAKCYJNA OFERTA I DODATKOWE RABATY!

- **Obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych od ognia i innych zdarzeń losowych, z możliwością rozszerzenia ochrony o dodatkowe 12 ryzyk, a dla budynków mieszkalnych w wariantcie od wszystkich ryzyk.**
- **Obowiązkowe ubezpieczenie OC rolnika z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.**
- **Ubezpieczenie Bezpieczna Zagroda:**
 - ✓ budynków i budowli, w tym budynków mieszkalnych w wariantcie od wszystkich ryzyk,
 - ✓ mienia w gospodarstwie rolnym, w tym także od ryzyka kradzieży z włamaniem (nowość na rynku),
 - ✓ ruchomości domowych i stałych elementów wykończenia, w tym także od ryzyka kradzieży z włamaniem,
 - ✓ szyb i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia, w tym baterii i kolektorów słonecznych,
 - ✓ instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), w tym solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła, wiatraków, itp.,
 - ✓ budynków i budowli w budowie,
 - ✓ odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
 - ✓ następstw nieszczęśliwych wypadków, i wiele innych...
- **Ubezpieczenie sprzętu rolniczego (Agrocasco).**

TUW „TUW” posiada sieć wyspecjalizowanych placówek na terenie całego kraju. Zapraszamy po atrakcyjną ofertę.

www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Borówka wysoka (Amerykańska)

Borówka wysoka (Vaccinium corymbosum L.) od niedawna stała się bardzo popularną rośliną sadowniczą w Polsce. Potocznie nazywana jest borówką amerykańską lub jagodą niebieską. Należy do rodziny wrzosowatych (Ericaceae) i pochodzi z Ameryki Północnej. Owoce tej rośliny charakteryzują się wysoką zawartością związków prozdrowotnych, takich jak witaminy i polifenole.

Borówka wysoka dopiero od niedawna uprawiana jest na światową skalę, a Polska jest jednym z największych producentów tych owoców. Najczęściej uprawianymi w Polsce odmianami są: 'Bluecrop', 'Bluegold', 'Spartan', 'Sunrise' i 'Duke'. Wiele badań naukowych wykazało, że poszczególne odmiany różnią się między sobą aktywnością antyoksydacyjną, co wynika głównie z różnic w zawartości antocyjanów. Dowiedziono również, że duży wpływ na aktywność przeciwutleniającą owoców borówki mają czynniki środowiskowe i agrotechniczne, np. stopień nasłonecznienia, temperatura, dostępność wody i sposób nawożenia.

Owoce borówki to dość duże, lekko spłaszczone jagody, początkowo zielone, a gdy dojrzeją ich skórka staje się ciemnoniebieska z szarym nalotem, natomiast miąższ

pozostaje zielony. Dzieje się tak, ponieważ koncentracja związków polifenolowych, które są ciemnymi naturalnymi barwnikami roślin, następuje głównie w skórce. Krzewy są bardzo odporne na mrozy, posiadają niewielkie, zielone, przebarwiający się na różowo liście oraz zebrane w grona, białe, zielone lub różowe kwiaty.

Borówka stanowi bogate źródło antyoksydantów, witamin i minerałów. W swoim składzie zawiera między innymi: flawonoidy, antocyjany, karotenoidy, witaminę A, witaminy z grupy B, witaminę PP, witaminę C, a także magnez, potas, sód, wapń i żelazo. Ponadto borówka należy do owoców niskokalorycznych. 100 g świeżych owoców to jedynie ok. 57 kcal. Owoce borówki zawierają spore ilości błonnika, dzięki czemu poprawiają pracę układu pokarmowego, ułatwiają wchłanianie składników odżywczych oraz powodują utrzymywanie się uczucia sytości na dłużej.

Dzięki zawartości antyoksydantów, takich jak flawonoidy, antocyjany i karotenoidy, borówka wykazuje szereg właściwości prozdrowotnych. Polifenole (flawonoidy i antocyjany) będące przeciwutleniaczami neutralizującymi wolne rodniki posiadają właściwości zapobiegające występowaniu nowotworów, chorób układu krążenia, wzroku oraz zmianom neurodegeneracyjnym mózgu. Antocyjany poprawiają mikrokrążenie w oku, jego ukrwienie, a także działają relaksacyjnie na zmęczony wzrok, np. po długiej pracy przed ekranem komputera. Regularne spożywanie borówki zalecane jest osobom, które cierpią na tzw. kurzą ślepotę (ślepotę zmierzchową), ponieważ poprawiają zdolność widzenia po zmroku.

Borówka wysoka i jagoda to owoce, które bardzo często są mylone. Łatwo rozróżnić je po wielkości i zabarwieniu miąższu. Borówki są większe oraz zielone w środku.

Zarówno borówki, jak i jagody można jeść na surowo, jako dodatek do deserów, płatków śniadaniowych lub sałatek. Nadają się również do mrożenia oraz przygotowania przetworów.

TARTA Z BORÓWKĄ WYSOKĄ (AMERYKAŃSKĄ)

Składniki:

- 100 g ciasteczek zbożowych
- 50 g masła lub oleju kokosowego
- 1 opakowanie budyniu bez cukru
- 300 ml mleka (krowiego lub roślinnego)
- 30 g ksylitolu
- 100 g borówek wysokich (amerykańskich)

Przygotowanie:

1. Ciasteczka pokruszyć w blenderze.
2. Dodać ciepłe masło lub olej kokosowy.
3. Dokładnie zblendować.
4. Masą wyłożyć formę o średnicy ok. 20 cm.
5. Wstawić do lodówki na ok. 1 h.
6. Budyń i ksylitol rozpuścić w 100 ml mleka.
7. Zagotować pozostałe 200 ml mleka.
8. Do gotującego mleka dodać rozpuszczony budyń z ksylitolem.
9. Dokładnie wymieszać.
10. Masę budyniową rozprowadzić na spodzie wyjętym z lodówki.
11. Udekorować borówkami.

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

Winnica Witaj Słońce - ZAKORZENIONA W NATURZE

Mnich Probostwo i Winnica Witaj Słońce. Miejsce w Polsce centralnej, gdzie przekraczając bramę winnicy, Gość wkracza w inny, sielski i przyjazny świat. To oaza spokoju, strefa wyciszenia i relaksu. Odcięcia się od zgiełku.

Witaj Słońce to miejsce spokojnego oddechu, nabrania wiatru w żagle, naładowania baterii. Wszystko to umożliwi kontakt z przyrodą, z winoroślami. Wieś to radość z życia, radość z przebywania z ludźmi, to prostota ... która staje się luksusem.

Pragniemy, by każdy czuł się u nas wyjątkowo. By korzystając z mocy winnicy i natury poczuł wytchnienie i na dobre zaszczeplił w sobie ideę slow life.

Winnica Witaj Słońce, założona wiosną 2018r. to realizacja naszych marzeń. Aktualnie plantacja rozciąga się na powierzchni 2 ha. Na kwaterze znajdują się 10 173 krzewy. Dominują odmiany białe (Solaris, Muscaris, Bianca, Seyval Blanc, Johanniter), ale występują również cztery odmiany czerwone (Regent, Cabernet Cortis, Leon Millot, Marechal Foch). Z Marechal Foch powstał w tym roku pyszny 100% naturalny, tłoczony sok.

Pierwsze wina pochodzą z rocznika 2019. Od kwietnia 2020 były dostępne w sprzedaży 2 wina białe: Euphoria White i Euphoria Blanc oraz różowe: Euphoria Rose. W październiku planowana jest premiera Eu-

phoria Red.

Wszystkie nasze wina są wyprodukowane zgodnie z zasadami ekologii, zgodnie z trendem „od pola do stołu”. W poszanowaniu natury. Bez chemii. Zarówno uprawiając winorośle jak i produkując wino.

W naszej ofercie, oprócz win znajdują się: pokoje, możliwość wzięcia udziału w eventach organizowanych przez nas jak: degustacje, winobranie, pikniki, możliwość organizacji własnych eventów, możliwość zakupu voucherów na dowolną kwotę czy uzyczenie winnicy do plenerowej fotografii.

Kultura wabi – sabi

Wabi-sabi to filozofia, która przeciwstawia się konsumpcjonizmowi, stawia na naturalność i promuje tezę, że nie wszystko musi być doskonałe! To odnajdywanie piękna w nieperfekcyjnych przedmiotach, w rzemiośle... rysy czy zadrapania, ślady użytkowania, surowość to właśnie powinno być docenione we wnętrzu. U nas są to przedmioty z duszą. Stara rodzinna maszyna do szycia, drewniana miska do wyrabiania chleba, łopata do pieca, 100 letnia szafa, wiekowa podkowa ...to tylko początek naszej historii.

DIY

Wiele rzeczy znajdujących się w budynku to nasze dzieło. Lampy z mchu chrobotka reniferowego, lampki z korków po winie, odnowione meble na wysoki połysk, łapacz snów czy makrama zrobione przez lokalną artystkę, czy choćby wieszak na papier toaletowy zrobiony z jutowego sznurka.....Szczycimy się, że wśród przyjaciół winnicy mamy artystkę, której rysunki można podziwiać w budynku winnicy.....My po prostu kochamy to miejsce.

Kochamy różę

Tak, kochamy różę. Kutno, z którym sąsiadujemy jest również nazwane Miastem Róż. Ale różę posadzone przy naszych 51 rzędach winorośli mają nie tylko wymiar estetyczny. Przede wszystkim róża jest rośliną wskaźnikową dla winorośli. Oznacza to tyle, że jeśli jakaś choroba miałaby zaatakować winorośl, najpierw pojawi się na róży. Dlatego bacznie obserwujemy nasze nasadzenia.

